

Tarixi lentə köçürən...

◆ Ömür səhifələri

“Hərənin bir alın yazısı var deyirlər. Bu həyatda qismətinə nə yazılıbsa, onu yaşırsan, o cəzrla gedirsən. Allaha şükür edirəm ki, mənə xoşbəxt tale fürsəti verdi. Yüzlərlə fotoqraf arasından seçilmiş oldum, Ulu Öndər Heydər Əliyevin fotolarını çəkmək məhz mənim nəşibimə düşdü. Bu fəxrdır, şərəfdır ki, Ulu Öndərin arxivdə olan bütün rəsmi fotolarının müəllifi mənəm. Bəlkə də ələ bu-nə görə mənim də adım tarixə yazıldı - Heydər Əliyevin şəxsi fotoqrafı kimi...”

Azərbaycanın ən şanlı səhifələrinin fotosalnaməçisi

Heyat anlardan yaranır. Qatarlaşıb ömrün qurub üfünə doğru sürətlə irəliləyən acılı, şirini, sevincli, kədərli, nisgilli, xoşbəxt anlardan. Anlar bir-birini qovur, anlar bir-birinin ardınca gözden itir... Su kimi axıb gedir hiss etmirsən, çatı bilmirsən, görə bilmirsən, tuta bilmirsən...

Ötənləri geri qaytarmaq mümkünsüzdür. Sadəcə onun hansısa məqamını, anını dondura, sonra dəfələrlə baxa, həsrətlə ötənlərə nəzər sala bilirsən... İllərin o üzündən gülümseyən, xoşbəxt, qəmgin, pərişan gözlərlər boylanan fotolar sayəsində...

O da ömrünü zamana, “dur” deməyə həsr edib. Taleyinə Azərbaycanın ən şanlı səhifələrinin fotosalnaməçisi yaratmaq düşüb. Tarixin ən böyük azərbaycanlısının - Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu gün jurnallarda, kitablarda, evlərdə, muzeylərdə yer alan əksər fotolarının müəllifi olmaq kimi naxışlı bir qismətə sahib olub...

10 il Ulu Öndər Heydər Əliyevin, 3 il isə Prezident İlham Əliyevin şəxsi fotoqrafı kimi çalışmış Rafiq Bağirov “Ömür səhifələri”ndə ötənlərə nəzər salır, hər şəkli bir dünya xatirə olan günlərindən söhbət açır...

Günlərlə foto çəkmək istəyirdim

- Böyük Vətən müharibəsinin acı izlərinin hələ silinmədiyi, insanların yoxluğu sınağa cəkildiyi bir zamanda, 14 may 1947-ci ildə Bakıda jurnalist ailəsində anadan olmuşam. Atam əslən şuşalı, anam isə şamaxlı idi. Atam Hidayət Bağirov “Kommunist” qəzetinin Təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri idi. Bir müddət sonra isə “Elm və həyat” adlı yeni bir jurnal yarandı və atam da təcrübəli jurnalist kimi həmin jurnalda baş redaktor təyin olundu. “Elm və həyat” respublikada ən məşhur jurnallardan birinə çevrilmişdi. O, bütün günü jurnalın daha yaxşı çıxması üçün çalışırdı. Hətta gecələr də yatmır, başqa qəzetlərdən, jurnallardan informasiyalar toplayırdı. O zaman informasiya toplamaq çox

Heyif ki, uğurlarımı görmək cəmi 52 il ömür yaşayan atama qismət olmadı...

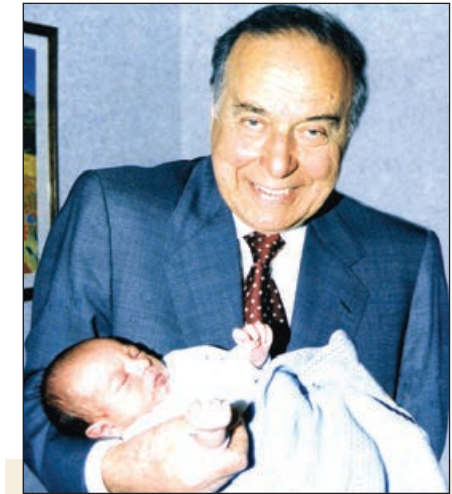
çətin idi, məlumat almağa başqa qaynaq, internet filan yox idi. İndiyə qədər də atamı tanıyanlar onun haqqında deyirlər ki, Hidayət Bağirov çox savadlı və peşəkar jurnalist olub. Təbii ki, illər sonra atam haqqında bu cür sözlər eşitmək mənə qürur verir. Ailəmizdə birçə qardaşım Cahangir Bağirov onun yolunu davam edib jurnalist oldu. İndi Azərbaycan radiusunda işləyir. Digər qardaşlarım isə musiqi sahəsinə yönəlirlər. Atamın fotoaparatu var idi, həm ailemizi, həm də jurnal üçün lazım olan şəkilləri çəkirdi, evdə özü aşkarlayıb çap edirdi. Mən də lap kiçik yaşlarımdan bütün bu proseslərin içində, atamın peşəsinə qarşı məhəbbətini hissini, həvəsini izləyə-izləyə böyüyürdüm. Getdikcə hiss edirdim ki, foto sahəsinə marağım artır. Bu işlə məşğul olmaq çox xoşuma gəlirdi və o qədər həvəslə idim ki, günlərlə şəkli çəkmək istəyirdim...

Fotoqrafıq filoloqluğa üstün gəlirdi...

- Qardaşım Tofiqlə əkizəm. Biz birinci sinfə gedəndə atam Bakıda yox idi, səfərə getmişdi. Anam bizi rus bələməsinə oxumağa qoydu. Atam qayıdıb gələndə bunu öyrəndi və çox narazılıq etdi. Birinci sinfi bitirdik və ikinci sinfə getməyə hazırlaşanda o, bizi çıxarıb yenidən Azərbaycan bölməsinin birinci sinfinə qoydu. Dedi ki, əvvəlcə ana dilimizi bilsinlər, sonra lazım gəlsə, rus dilini də öyrənsinlər. Öz ana dilini, vətəni, millətini hər şeydən çox sevirdi. Orta məktəbi əla qiymətlərlə oxuyub bitirdi. Elə həmin il dövlət televiziyasının kino lentlərinin aşkarlaması sexinə kino istehsalı ilə məşğul olan şöbədə fəhlə kimi işə düzəldim. Burada da iş fotolarla bağlı olduğu üçün həvəslə çalışırdım. Kino, foto sənətinə olan marağım və zəhmətim sayəsində çox az müddətdə kiçik işçidən böyük bir sehin

reisi vəzifəsinə qədər yüksəldim. Paralel olaraq ali təhsil də aldım, Azərbaycan Dövlət Universitetinin (BDU) Filologiya fakültəsini bitirdim. Amma fotoqrafıya olan istəyim hər şeydən üstün idi. Daim üzərimdə işləyir, foto sənətini öyrənirdim.

Sanki özüm də bilmədən, hansısa böyük və çətin bir imtahana hazırlayırdım. Elə bil hiss etmişdim ki, gələcək taleyim məhz foto sənəti ilə bağlı olacaq. Çalışdırdım ən müasir fotoaparətləri, ləvazimatları əldə edim və buna da nail olurdum. O zaman mənə bu sahə üzrə olan texnika Azərbaycanda heç bir idarədə yox idi. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, özümü professional fotoqraf hesab etmirdim, düşündürdüm ki, sadəcə həvəskaram...

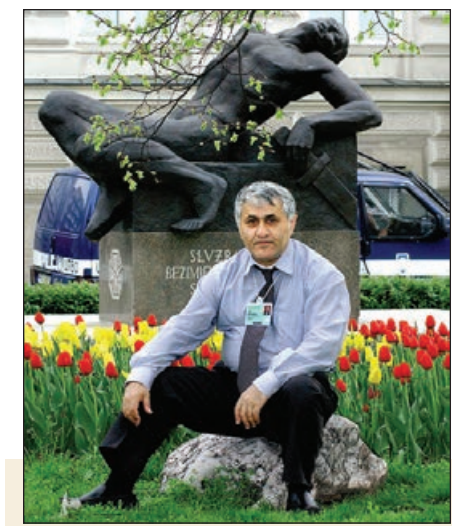

...Heydər Əliyev növbəti dəfə baba olmuşdu. Hədsiz sevinci içərisində idi. Bakıya dönrən yolüstü Londonda dayandı və yeni doğulmuş körpənin olduğu klinikaya gəldi. Nəvəsini ona təqdim edərək gözələri yaşardı, çox təntənəli, yüksək, bir qədər də kövrək səslə dedi: “Mən bu uşağın adını Heydər qoyuram”. Həmin anlarda çox təsirli şəkillər çəkdim...

Taleimin dəyişdiyi o gün...

- 1993-cü ilin iyul ayı idi. Prezident səlahiyyətlərini həyata keçirən Heydər Əliyevin şəkillərini çəkmək lazım idi. İlk günlər başqa fotoqraflar tərəfindən çəkilən şəkillər Heydər Əliyevin xoşuna gəlməmişdi. Bu vaxt mənə də dəvət gəldi. Əvvəlcə etiraz etdim, dediyim kimi, özümü professional fotoqraf saymırdım və hesab etdim ki, Heydər Əliyev kimi nəhəng bir insanın portretini çəkmək kimi məsuliyyəti işi bacara bilmərəm. Amma ən müasir aparatura mənə olduğu üçün son anda razılaşdım. Yəni də özümə tam güvənəmədiyim üçün çəkilişə o zaman məşhur olan bir fotoqrafıla bərabər gəldim.

Heydər Əliyevlə ilk dəfə onun iş otağında - Milli Məclis Sədrinin kabinetində görüşdük. Xeyli foto çəkdi və lentləri aşkarlamamıza apardıq. O dövrə bu proses çox çətin idi. Lent müxtəlif məhlullardan keçirdi, axırda quruyub çixanda gördürdün ki, şəkli çıxıb, yaxud yarıb. Bu lentləri də aşkarlayanda məlum oldu ki, mənimlə bərabər Heydər Əliyevin şəkillərini çəkmək fotoqrafın şəkillərini heç biri almıyıb. Lentin birinə işıq düşmüşdü, birində rənglər qarışmışdı, digərində isə kadrlar bir-birinin üstündəydi. Çox diltxor oldum, artıq hər şey mənəmə asılı idi. Üç plynokla çəkmişdim, orada 100-dən yuxarı şəkli var idi. Gətirdim, qorxa-qorxa aşkarladım. Amma baxdım ki, normaldır. Bir müddətdən sonra bir neçə hazır fotonu Heydər Əliyevə təqdim etdim. Bütün şəkillərə diqqətlə baxdıqdan sonra əksəriyyətinin bəyəndi. Və son sözünü özünəxas tonda dedi: “Sən mənimlə işləyəcəksən”. Bir anlığa duruxdum, qeyri-ixtiyari “axı mən başqa yerdə işləyirəm” dedim. Üzümdə diqqətlə baxaraq bir az yüksək tonda sözünü yenidən təkrarladı: “Sən mənimlə işləyəcəksən!”

Özümü Heydər Əliyevin foto sənətindəki kadri sayıram

Heydər Əliyev Prezident seçildikdən sonra əmr imzaladı və mən Prezident Aparatında mətbuat xidmətinə məsləhətçi kimi işə qəbul olundum. Həmin zamana qədər aparatda belə bir ştat olmamışdı, bu, məhz mənim üçün açıldı...

Beləliklə, tale mənim üzümə güldü və yolum dahi bir şəxsiyyətlə cərpəzlaşdı, 10 il sərsər onunla bir yerdə işlədim, səfərlərdə oldum, ondan öyrəndim, ondan nümunə götürdüm...

10 il Ulu Öndər Heydər Əliyevin, 3 il isə Prezident İlham Əliyevin şəxsi fotoqrafı kimi çalışmışam

Heydər Əliyev bütün bağlı qapıları açmaq gücündə idi

- Cavanlığımdan səyahət etməyi xoşlayırdım. Müxtəlif ölkələrə yolların, orada diqqətim çəkən obyektlerin fotolarını çəkirdim. Yeni Heydər Əliyevin şəxsi fotoqrafı olana qədər də çox ölkələrdə olmuşdum. Və təsadüf də ələ gətirdi ki, yəni də mənə dünyanın yarisini gəzmək qismət oldu. 10 il ərzində Heydər Əliyevlə bərabər dünyanın 100-ə yaxın ölkəsini gəzmişəm, hətta ələ ölkə var ki 15, eləsi var ki 20 dəfə orada olmuşam.

Təşəvvür edin ki, dünyanın ən nəhəng dövlət başçılarının saraylarında, kabinetlərində olmuşam. ABŞ, İngiltərə, Fransa, İtaliya, İspaniya, Çin və daha neçə ölkələrin ən məşhur ünvanlarını gəzmişəm...

Heydər Əliyev fəaliyyəti müddətində xarici dövlət və hökumət başçıları, həmçinin dünya siyasətini müəyyənləşdirən görkəmli dövlət xadimləri ilə minlərlə görüş keçirib. Bütün danışıqlarda təşəbbüskarlıq, söhbətin istiqamətini müəyyənləşdirmək imkanı həmişə Heydər Əliyevdə olurdu. Hamı onun təcrübəsi, nüfuzu ilə hesablaşırdı. Dünyanın fəvqəldövlətlərinin rəhbərləri, ən nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların başçıları ilə görüşləri gözələrinin onundan indiki kinto lenti kimi keçir.

Bələ səfərlər fərqli təəssürlər yaradırdı. Biri var turist kimi gedib tutaq ki, Yaponiyanı görəsən, biri də var dövlət başçısı ilə ora səfər edəsən. Bax bu möhtəşəm və ehtişamlı olur. Həm Ulu Öndərlə, həm də cənab Prezident İlham Əliyevlə Yaponiyaya səfərə gedəndə Imperator sarayında olmuşam. Hətta sadə yaponların özü üçün belə Imperator sarayında olmaq əlçatmaz arzudur. Yadda qalan xatirələrimdən biri də yəni də hər iki Prezidentlə Saudiyə Ərəbistanına səfərimiz olub. Biz Kəbənin içərisinə girib ziyarət etməmişdik. Bu, ancaq sayılıb-seçilən adamlara icazə verilir. Heydər Əliyevin nüfuzuna olan hörməti bütün xarici ölkələrdə gördüm. Bu ehtirama görə Heydər Əliyevə hər cür müsibət istisnalar edirdilər. Heydər Əliyev bütün bağlı qapıları açmaq gücündə idi.

Bu cür unudulmaz anların çox olub. Bütün bunlar isə Heydər Əliyev sayəsində, onunla işlədiyim üçün mənə nəşib olub. Prezidentin şəxsi fotoqrafı olmağın mənim üçün bu cür ağlaşılmaz dərəcədə gözəl anları, üstünlükləri olub...

Heydər Əliyevin əsəbindən məni səmimiyyətə xilas etdi

- Bununla yanaşı, Prezidentin şəxsi fotoqrafı olmağın məsuliyyəti də olduqca böyükdür. Dövlət başçılarının rəsmi görüşünü tərk edərsən, həmin kadrlar qəzetlərə, jurnallara verilməlidir, bütün məsuliyyəti sənəin üzərinədir. Bir anlıq təşəvvür edin ki, həmin fotolar alınmayıb... O dövrədə çəkilişlər lentlə idi. Həmin lentləri ovcumun içində, cibimdə saxlayırdım, hər dəqiqə yoxlayırdım ki, yerindədimi? Lent itə, hər şey çox pis olardı...

İndi foto çəkmək çox asanlaşdı. Dərhal aparatda baxa bilsən ki, foto nəşib çıxıb. O zaman elə deyildi. Bir də gördürdün işığı çox, ya az vermiş, yaxud rakursu düzgün götürməmiş. Həcc ziyarətində gece foto çəkmək lazım gəldi, bu isə çətin idi. Gərək elə rejim seçə idin ki, həm arxadakı minarələr düşsün, həm maraqlandığın adamın üzü. Həmin səfərdə elə şəkillər çəkmişdik ki, hər yer qaranlıq idi, birçə üz görənirdi. Amma xoşbəxtlikdən mən çəkdiyim şəkildə arxa fon belə aydın düşmüşdü. Bu cür çəkməyi bacarmaq üçün daim üzərimdə işləmək lazım idi...

Respublikada ilk rəngli şəkli çıxaranlardan biri də mən olmuşam. Bu çox çətin idi, 4 müxtəlif prosesdən keçməli idi. 8 saatda 4-5 yaxşı şəkli çıxara bəldirdim. Daim çalışırdım, üzərimdə işləyirdim ki, bu sahədə ən yüksək səviyyəyə çatım. O zaman həm də fotoşəkli çıxarmaq ancaq lent vasitəsilə olurdu, kompüter yox idi. İndi isə hansısa qəzetə, jurnala, sərgiyə veridən şəkli düşür internetə və o zaman sən müəllif hüququnu tələb edə bilmirsən, kiməsə sübut edə bilmirsən ki, bu kadrları sən çəkmişən.

Bir dəfə də Prezidentin göstərişini müəyyən texniki problemlər baxımından bir neçə gün gecikdirdim. Xəbər verdilər ki, Heydər Əliyev səni təcili yanına çağırır, özü

də yaman əsəbidir. Tapşırığı cəmi 10-15 dəqiqə ərzində yerinə yetirərək Prezidentin kabinetinə daxil oldum. Yaman əsəbiləşmişdi. Heç göstərişinin icrasına baxmadan əsəbi səslə soruşdu: “Tapşırığı nə vaxt yerinə yetirmisən?” Bir anlıq düşündüm ki, başlanmasa çətin olan səhvə yol verməmişəm və gərginliyi yumşaltmaq üçün həqiqəti gizlədə bilərəm. Ancaq anladım ki, qarşımdakı Heydər Əliyevdir. Həqiqəti dedim: “15 dəqiqə əvvəl”. Anı fikrə gətirdi və dedi: “Bir də səhlənkarlıq etmə. Sonuncu dəfə olsun”. Bu çətin söhbətdən sonra anladım ki, məni yalnız səmimiyyət xilas etdi...

Fotolar tarixi sənəddir

- Heydər Əliyevin foto ilə bağlı həm tələbi yüksək idi, həm də zövqü daim müasir və konkret olurdu. O, hər səfərindən, görüşündən, hətta istirahətindən sonra da çəkilən

Son sözünü özünəxas tonda dedi: “Sən mənimlə işləyəcəksən”. Bir anlığa duruxdum, qeyri-ixtiyari “axı mən başqa yerdə işləyirəm” dedim. Üzümdə diqqətlə baxaraq bir az yüksək tonda sözünü yenidən təkrarladı: “Sən mənimlə işləyəcəksən!”

şəkillərə diqqətlə baxır, onları təhlil edir və müvafiq tövsiyələrini verirdi. Mən ilk vaxtlar çox düşündürdüm ki, Heydər Əliyevin fotoya belə xüsusi münasibətinin səbəbi nədir? Səbəbini sonralar özüm üçün aydınlaşdırırdım. Prezident həmişə şəkillərə tarixi sənəd kimi baxırdı və buna görə də onların bütün dövrlər üçün aktual, zövqlü olmasına xüsusi əhəmiyyət verirdi.

Bir dəfə İngiltərədən fotoqraflar Heydər Əliyevin şəklini çəkməyə gəlmişdilər. Mən də orada iştirak edirdim. Amma onun narazılıq etdikləri ki, biz istəyirik başqa fotoqraf olmasın, ancaq özümüzü çəkək. Heydər Əliyev isə dedi ki, “mənim fotoqrafım da çəkəcək. İstəmisinizsə gedə bilərsiniz”. Beləliklə, mən də fotolar çəkdim. Üzərindən 3-4 ay keçəndən sonra zəng etdik ki, Prezident səni çağırır. Qalxdım otağa, gördüm ki, burada çox adam var. İngilis fotoqrafların çəkildikləri şəkillərə baxırdı. Prezident şəkillər barədə mənim də fikrimi soruşdu. Şəkillərin üzərinə o qədər təmizləmişdilər ki, bütün cizgilər itmişdi. Bu barədə fikrimi söylədim və Prezident də dedi ki, görürsünüz, mən deyənə deyir...

Məşhur bir kadr var, Heydər Əliyev əlini neftə bulayıb üzünə çəkir. Baxmayaraq ki, həmin zaman orada 30-40-ə yaxın fotoqraf var idi, o şəkli tək mən çəkmişəm. Onda İngiltərə şirkəti də öz fotolarını çəkmək üçün ingilis fotoqrafı çağırmışdı. Heydər Əliyevin əlini neftə bulayıb üzünə çəkdiyi andə həmin fotoqraf qız qaçdı qağaba ki çəksin və bu zaman bütün fotoqrafların obyektivini bağladı. Qeyri-ixtiyari dərhal fotoaparatu basım üzərinə qaldırıb düyməsini basdım. Xoşbəxtlikdən kadr çox yaxşı alınmışdı. Sonradan həmin qızın kadrlarına da baxdım, heç onda da alınmamışdı. Ona görə də bu qiymətli kadr tək mənə məxsus oldu...

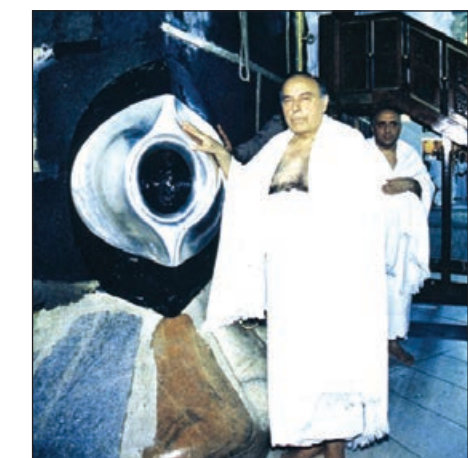
Foto sənətindəki müəllimim

- Ümumiyyətlə, mən özümü Heydər Əliyevin foto sənətindəki kadri sayıram. Bəli, Heydər Əliyev mənim müəllimim idi. O, foto ilə bağlı bütün incelikləri bilirdi, məni yeniliklərə - yeni yaşamağa sövq edirdi. Heydər Əliyevin şəxsi fotoqrafı daim öyrənməli idi, başqa cür mümkün deyildi. 1998-ci ildə Prezident mənə təxminən 8 saat vaxt ayırdı ki, portretlərini çəkim. Kostyumda, frakda və s. Çəkdim və demək olar ki, fotoların hamısı da yaxşı alındı. Portret çəkmək çox çətinidir, işığı düzgün qurmaq lazımdır. Həmin portretləri çəkmədən əvvəl bir neçə gün bununla bağlı kitablara oxudum, öyrəndim. Bax bu da mənə kömək etdi və portretlərin hamısı yaxşı alındı. Bir dəfə Heydər Əliyev mənə dedi ki, “yaxşı, mənimlə hər yerdə olursan, bu qədər şəkli çəkirsən. Səndə heç sadə şəkillərim yoxdur?” Dedim ki, var və ələ sızdın icazə almaq istəyirdim...

Ulu Öndərin qalstuksuz, ailəsi ilə bir yerdə olan sadə şəkillərini də çox çəkmişəm. İllər öncə “Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru Bəxtiyar Sadıqovla bərabər həmin şəkillərdən ibarət “Ömrün sadə anları” adlı bir kitab da nəşr etdirdik. Çox nəfis, Heydər Əliyevə layiq bir kitab alınmışdı.

Hərəsi bir xatirə fotolar...

- Ötənləri düşünəndə yüzrlərlə xoş xatirələr düşür yadıma. Yaddaşıma vərəqlədikcə görürəm ki, ən xoşbəxt, ən sevincli, ən kədərli fotolarım da məhz o illərdə çəkildiklərim olub. 1997-ci ilin avqust ayı idi. Prezident ABŞ-da rəsmi səfərdə idi. Bill Klintonla görüşdən sonra Hyustona gəldik. Və burada olanda şad xəbər aldım: Heydər Əliyev növbəti dəfə baba olmuşdu. Prezident hədsiz sevinc içərisində idi. O, Bakıya dönrən yolüstü Londonda dayandı və yeni doğulmuş körpənin olduğu klinikaya gəldi. Nəvəsini ona təqdim edəndə gözələri yaşardı, çox təntənəli, yüksək, bir qədər də kövrək səslə dedi: “Mən bu uşağın adını Heydər qoyuram”. Həmin anlarda çox təsirli şəkillər çəkdim...

2003-cü ilin 31 oktyabrında cənab İlham Əliyevin Prezident kimi andiçmə mərasimindən çəkdiyim şəkillər də tariximizə ən şərəfli anların dəyərli şəkilləridir.

Mən çox az insanın gördüyü məqamların -2003-cü il aprelin 22-dən iyulun 8-dək, Prezidentin tibbi müayinədən keçmək üçün Ankaraya gəldiyi günə qədər nə cür işlədiyinin şahidiyəm. Həmin günün səhəri 10 il ərzində mənə narahatlıq keçirirdik, istəyirdik ki, Prezident heç olmasa bir müddət istirahətə gəlsin, özünü, səhətinə qorusun. Ancaq Heydər Əliyev bu narahatlıqları müşahidə edərək deyirdi ki, hələ tamamlanmamış işlər çoxdur, xalq mənə dincəlmək üçün seçməyib, işləmək üçün seçib, Azərbaycanın problemləri qala-qala mənim öz qayğıma qalmaq haqqım çatmır. Belə fədakar azərbaycanlı idi Heydər Əliyev...

Təəssüf ki, tale Heydər Əliyev kimi misilsiz bir insanın son kadrlarını da çəkməyi qismətinə yazmışdı. İyulun 8-də Ankarada təyərə trapidən düşəndə onun şəkillərini çəkdim. Yəni də gülerüz və şux idi. Bu fotolar Ulu Öndərin çəkilən son şəkilləri idi...

Mən bütün bu şərəfli anların şahidiyəm

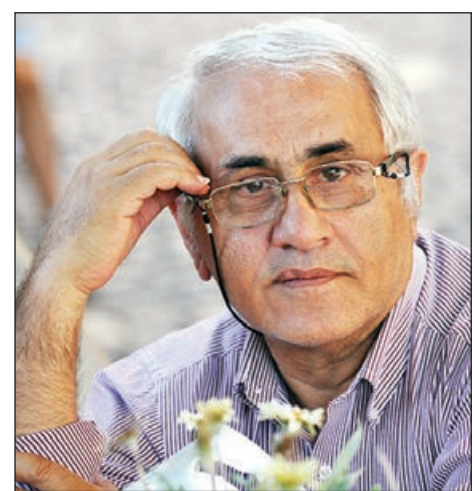
- Heydər Əliyevin gündəlik təqvimini çox gərgin idi. Nadir adamlardan idi ki, hətta 12-13-14 saat da işləyə bilirdi. Demək olar ki, onunla işlədiyim 10 il ərzində nə şənbəmiz olub, nə bazarımız. Ulu Öndər hər gün işə çıxırdı, çox nadir hallarda evdə istirahət edirdi. Axşam saat 8-dən, 9-dan tez evə gəlmirdi. O dövr elə çətin və mürəkkəb idi ki, daim çalışırdı. Öz istirahəti barədə heç zaman düşündürdüm, amma hər zaman bizə deyirdi ki, siz niyə gedib dincəlmirsiniz? Çox humanist adam idi, hər bir işçisi diqqətində idi...

Səfərlərdə onu müşayiət edəndə həyatın hər bir üzünün gecələdiyi hotelin vəziyyətini, onların istirahəti, qidaları ilə daim, özü də diqqətlə maraqlanırdı. Səfər müddətində nümayəndə heyətinin hətta ən kiçik rəhlə texniki işçisi də Heydər Əliyevin qayğısını görürdü.

Məşhur kadr var, Heydər Əliyev əlini neftə bulayıb üzünə çəkir. Baxmayaraq ki, həmin zaman orada 30-40-ə yaxın fotoqraf var idi, o şəkli tək mən çəkmişəm.

Bir insan olaraq nə qədər tam və bitkin idisə, davranışlarında, rəftarında, fəaliyyətində də bir o qədər əhatəli və səmimi idi. Prezident xarakter etibarilə ciddi olduğu qədər də zərəfatlı idi. Onun zərəfatları, kina-

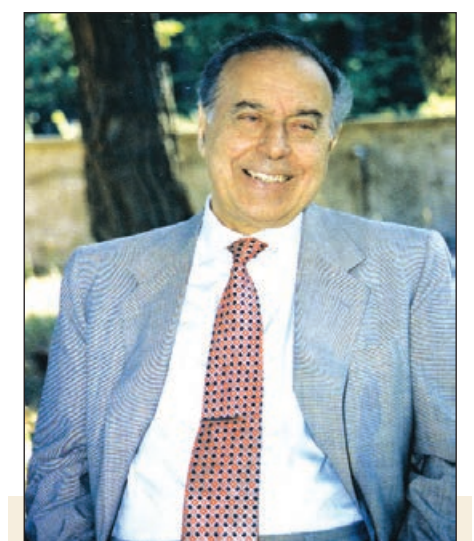

yələri olduqca mənalı, məntiqli olub. Heydər Əliyevin qəhqəhə çəkərək ucadan gülməsi isə çox az adam görüb. Prezidentin kədərli çöhrəsindəki göz yaşları da şəxsi fotoarxivimdə yətinəcədir. Zərifə xanımın məzarını, eləcə də Şəhidlər xiyabanını ziyarət zamanı adətən Heydər Əliyevin gözələri dolurdu. Prezidentin sevinc göz yaşları isə daha çoxdur. “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması, Bakı-Tbilisi- Ceyhan neft kəmərinin təməlinin qoyulması mərasimində, eləcə də ordu birləşmələri ilə tanış olarkən və onların hərbi təlimlərini görərkən Heydər Əliyevin çəkilən şəkillərində onun qürur və fəxarətdən doğan sevinc göz yaşlarını görmək olar...

Mən bütün bu şərəfli anların şahidiyəm. İstəyirəm həmin anlarla bağlı xatirələrimi qələmə alım, kitab şəklində çap etdirim. Həmçinin Ulu Öndərin doğum, ya da anım günü ərəfəsində fotolarından ibarət böyük bir sərgi keçirməyi planlaşdırıram. Heydər Əliyevin mənə elə şəkilləri var ki, hələ işıq üzü görməyib. Ulu Öndər elə bir şəxsiyyət olub ki, o, dünya var olduqca nəhəng bir şəxsiyyət kimi hər zaman tarixdə qalacaq. Mən də istəyirəm ki, bu uca şəxsiyyətə heç olmasa kiçik bir töhfəmi verim, onun ruhu qarşısında minnətdarlıq edim.

İndi Heydər Əliyevin çəkdiyim portretləri bütün respublikada, kitablarda, qəzetlərdə, jurnallarda, saytlarda, rayonlardakı Heydər Əliyev adına mərkəzlərdə, daha saymadığım yüzrlərlə məkanda istifadə olunur.

Bilirsiniz, bu necə sevincindir, necə xoşbəxtlikdir... Hara gədirsənə, kimin kabinetinə daxil olursansa, öz çəkdiyim portretlərlə rastlaşırsan. Bu mənə qürur verir, öz yaradıcılığım la fərəhlənirəm. Bax buna görə də hər zaman Ulu Öndərə rəhmət oxuyuram. Onun etimadını doğrultdum, onun sayəsində bu zirvəyə çatdım...

Heydər Əliyev həmişə şəkillərə tarixi sənəd kimi baxırdı və buna görə də onların bütün dövrlər üçün aktual, zövqlü olmasına xüsusi əhəmiyyət verirdi

Fövte verilməyən ömür

- İndi təəqəddüyəm. Yəni də dünyanı gəzməyə çıxıram. Görmədiyim yerlərə gedirəm. Fotoaparatım da daim yanımdadır, müxtəlif şəkillər çəkirəm, anları yaddaşma köçürürəm. Amma budaşəkli səfərlərim tamam fərqlidir. Daha o ehtişam, möhtəşəmlik yoxdur. Fotolarımı gözəylən, axtaran, bununla bağlı keçirdiyim o xoş həyəcan hissi yoxdur...

Düşünürəm ki, o zaman heyat qarşıma Heydər Əliyevi çıxarmasaydı, televiziya da işləməyə davam edəcəkdim və həmin laboratoriya bağlılığından sonra mən hansısa başqa bir sahəyə yönələcəkdim. Vurğunu olduğum foto sənətində bu qədər yüksələ biləcəkdimi? Bu gün Azərbaycanda özümü hara tutsam, hansı ünvana qədəm qoysam, əməyimin bəhrəsi, şah əsərlərimlə qarşılaşa biləcəkdimi?! Yəni nədəm çəkdiyim fotoların hər birinin arxasında minlərlə xatirə canlanacaq, bir andaca səvinəcəkdim, xoşbəxt olacağdım, qüssələncəkdim?!

İndi əminliklə deyirəm ki, ömrümü fəvte verməmişəm, sevdylim sənətdə öz sözümü deməyi bacarmışam. Yalnız təəssüfləndiyim bir məqam var, heyf ki, bu uğurlarımı cəmi 52 il ömür yaşayan atama görmək qismət olmadı...

Bu da bir ömür yolumdur, yaşayırsan, yaradırsan, həyatın dolanbaclarında özünəməxsus çıxır salmağa çalışırsan. Bu gündən dünüənə boylananda öz izini axtarmağa çalışırsan. Və buna nail olanda sən dünyanın xoşbəxt olursan, demək bu həyatda xatırlanacaq, yad olunacaq nə isə etməmiş, nəyə imza atmısan...

Ömrünün on üç ilini iki Prezidentin şəxsi fotoqrafı kimi keçirmiş həmsöhbətimiz Rafiq Bağirov da tarixə öz töhfəsini verənlərdən oldu - Azərbaycanın ən qüdrətli dövrlərinin fotosalnaməsinə yaradaraq...

YasəməN MUSAyEVA, “Azərbaycan”